

2. DELME VE PATLATMA SEMPOZYUMU ANKARA'DA YAPILDI...

• Odamız tarafından düzenlenen "2. Delme ve Patlatma Sempozyumu" 16-18 Ocak 1996 tarihlerinde Ankara Merit Altinel Oteli'nde gerçekleştirildi.

16-18 Ocak 1996 tarihleri arasında gerçekleştirilen sempozyum, konukların ve delegelerin katılımıyla başladı. Açılış oturumunda Oda Başkanımız Asım Kutluata, İTÜ Maden Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Şinasi Eskikaya, Sempozyum Başkanı Rifat Kont (KBI Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanı), Doç. Dr. Aydın Bilgin (Semp. Yürütme Kurulu Başkanı) birer konuşma yaptılar.

ikincisi başarıyla gerçekleştirilen sempozyumda 6'sı yurt dışından olmak üzere 34 bildiri tartışıldı. Delme Patlama konusunda çalışan ve konu ile ilgili 300 delegenin katılımıyla gerçekleştirilen Sempozyum yoğun ilgi toplamıştır. İlk oturum sonunda düzenlenen "Patlayıcı Madde Kullanımının İdari ve Yasal Sorunları" konulu tartışmada, patlayıcı madde ile uğraşan kişi ve kuruluşların ilgili yasal düzenlemelerden kaynaklanan sorunları dile getirilmiştir. Tartışma sonucunda, halihazırda yürürlükte olan yasal düzenlemelerin yetersiz olduğu, çağa uygun yeni düzenlemelerin uzman bir heyetçe acilen hazırlanması gerektiği ve ayrıca kullanıcıların da işletmelerinde eğitime önem vererek yasa dışı yollardan çözüm aramaya çalışmaması gerektiği belirtildi.

Bildiri sunumunun tamamlanmasıyla üçüncü gün öğleden sonra Doç. Dr. Aydın Bilgin başkanlığında "Tüm Yönleriyle

Delme Patlama Sorunları ve Çözüm Önerileri" isimli panel gerçekleştirildi. Panelist olarak Prof. Dr. Ergin Arıoğlu (MMO), Aziz Yağanoğlu (SETTAŞ), A. Erol Abdullahoğlu (BARUTSAN), Haluk Salgır (NİTROMAK AŞ), Ömer Y. Erkoç (BARUTSAN) ve İskender Yılmaz (Çalışma Bakanlığı) katılmışlardır.

Panel Başkanı Doç. Dr. Aydın Bilgin delme-patlatmanın önemini, sektörler arasındaki yerini, eğitim ve kullanım alanlarını özetledikten sonra ilk sözü Prof. Dr. Arıoğlu'na vermiştir.

Prof. Dr. Arıoğlu konuşmasında özetle: "İTÜ'de delme ve patlama ile

Maden mühendisliği ile inşaat konuları yakın ilişki içerisindedir. Özellikle barajlar, otoyollar gibi inşaat projelerinin delme patlatma işlerinde maden mühendisleri daha etkin olarak yer almalıdır.

ilgili konular değişik dersler içerisinde okutulmaktadır. Bu öğrencilerin konuyu kavramaları açısından bazı sorunlara sebep oluyor. Delme-Patlama ile ilgili konuları tek bir ders içinde toplayıp öğrencilere vermeliyiz. Bu konu ayrıca master ve doktora derslerinde de geniş olarak ele alınmalıdır. Maden mühendisliği ile inşaat konuları yakın ilişki içerisindedir. Özellikle barajlar, otoyollar gibi inşaat projelerinin delme patlatma işlerinde maden mühendisleri daha etkin olarak yer almalıdır. Günümüzde patlatma yoluyla bina yıkımı, sualtı patlatmaları gibi özel patlatma işleri maden mühendislerine yeni iş imkanları sağlayabilir.

2000'li yıllarda sermayenin yanında bilgi önem kazanmaktadır. Bilgi, pahalı olması yanında, kullanıma da ekonomiklik kazandırmaktadır. Bu nedenle yeni bilgileri teknolojik olarak ekonomiye kazandırmalıyız. Meslek odalarının üzerine düşen görev yaşanabilir, uygulanabilir, teknolojiye uyumlu yasaların yapımında görev almasıdır." dedi. Daha sonra söz alan Aziz Yağanoğlu, özet olarak: "Titreşim ve ses dalgası ile ilgili çevreden gelen şikayetler işletmeyi ve işletmeciyi meşgul etmektedir. Ocaklar açıldığında, ilk zamanlar yerleşim olmasına rağmen, daha sonra önüne geçilemeyen bir gecekondulaşmanın başlaması, beraberinde patlatmadan kaynaklanan yer sarsıntısı şikayetlerini getirmektedir. Haklı veya haksız şikayetler, tazminat istekleri

Haklı veya haksız şikayetler, tazminat istekleri ülkemizdeki işletmecileri bunaltmaktadır. Ayrıca, titreşim ve ses sınırlarını belirleyen herhangi bir standart olmaması, haklılığın ispatını güçleştirmektedir

ülkemizdeki işletmecileri bunaltmaktadır. Ayrıca, titreşim ve ses sınırlarını belirleyen herhangi bir standart olmaması, haklılığın ispatını güçleştirmektedir: Bu nedenle, uzun dönemleri kapsayacak şehir yayılma planları yapılmalı, dünyada değişik olarak uygulanan delme ve patlatmanın hasar derecelerine göre bir standart çıkarılarak, yapıların ocaklara yakınlığı belirlenmelidir." dedi. Üçüncü olarak söz alan panelist A. Erol Abdullahoğlu özetle şunları söyledi; "Üretici ve tüketicilerin daha sıkı ilişki içinde olması, sorunların aşılmasında daha yararlı olacaktır. Üreticiler araştırma ve geliştirmeye daha fazla pay ayırmalı, kaliteli ürün konusunda titiz olmalıdır. Bunun yanında, patlayıcı madde kullanıcıları da eğitime daha fazla önem vermelidir. Biz üretici olarak üzerimize düşen görevi yerine getirmeye çalışıyoruz. Kalite konusunda ISO 9002'nin askerî ve sivil patlayıcılar konusundaki muadili olan AQAP 120 Belgesi aldık. Her yıl düzenli olarak kullanıcıları eğitmek üzere uygulamalı kurs düzenliyor ve 4 ayda bir delme patlatma konusunda bilimsel yayınlar içeren ücretsiz dergi çıkartmaktayız." dedi. Daha sonra görüşlerini aktaran Haluk Salgır. özet olarak altını çizmek istediği konunun eğitim ve sertifika olduğunu, ancak hukukî bir zemine oturmanın zor ve zaman alıcı olmasına rağmen, patlatma yapan kişilerin mutlaka sertifikalı olması gerektiğini vurgulayarak "Ayrıca, biz öncelikle eğitim konusuna önem vermeliyiz. Bağımsız eğitim veren bir kurumun eksikliği söz konusudur. Bu konuda Maden Mühendisleri Odası etkin görev almalıdır. Diğer bir önerim de patlatmaların işletmelerde ciddi ve

düzenli olarak raporlandırılması, meydana gelen kazaların, bu atım raporu ile belli bir kuruma bildirilmesidir. Bu kurum da diğer kuruluşları meydana gelen kazadan anında haberdar etmelidir. Şu anda bizlerin üyesi olduğu SAFEX isimli bir dernek, dünya çapında patlayıcı üreticileri arasında benzer işi yapmaktadır. Böyle bir sistem, doğabilecek kazaları önlemede etkili olacaktır." dedi. Haluk Salgır'dan sonra söz alan panelist Ömer Yılmaz Erkoç özetle "Patlatma konusu gerçekten çok önemlidir. Olayın değerlendirmesini iyi yapmak için yeterli bilgiye sahip olmak gerekir. Delme patlatma işlerinin, yapılan kazının beher m³ maliyetinin % 23'ünden az olmadığı unutulmamalıdır. Bu değer önemli bir miktardır.

Üretici ve tüketicilerin daha sıkı ilişki içinde olması, sorunların aşılmasında daha yararlı olacaktır. Üreticiler araştırma ve geliştirmeye daha fazla pay ayırmalı, kaliteli ürün konusunda titiz olmalıdır. Bunun yanında, patlayıcı madde kullanıcıları da eğitime daha fazla önem vermelidir.

Türkiye, patlayıcı madde pazarında pazarlama, araştırma ve geliştirmeye önem vermelidir. Üniversite öğretimine pek girmek istemiyorum; durum ortada. Fakat üniversiteler teori ve pratiğin birbirinden nasıl ayrıldığını iyice ortaya çıkartmalıdır. Gerçek mühendis olmak için araştırmaya gereksinim vardır." dedi.

Panelin son konuşmacısı İskender Yılmaz (ÇSGB İş Müfettişi) ise şunları söyledi: "Tünel ve taşocaklarında yapılan çalışmalarda maden mühendislerinin görevlendirilmesi yasal zorunluluktur. Fakat tüzüğün yaptırım gücü yoktur. Ateşleyici belgesi sınavlarında hiçbir eğitimden geçirilmeyen insanlar ateşçi belgesi almaktadır. Ateşçi ile birlikte kullanıcının da eğitilmesi gereklidir."

Tartışma ve soru-cevap şeklinde geçen ikinci bölümden sonra katılımcıların konuyu toparlamaları ile panel sona erdi.

Odamız'ın öncülüğünde ikincisi düzenlenmiştir. Sektöre büyük katkıları olan sempozyum başarıyla gerçekleştirilmiş ve delme-patlatma konusunda en kısa sürede komisyon kurulması kararlaştırılmıştır.

Hazırlanan "Sempozyum Bildiriler Kitabı" delegelere dağıtılmış olup, odamızda satışı yapılmaktadır. 2. Delme ve Patlatma Sempozyumu'na katkı koyan, maddi-manevi desteklerini esirgemeyen tüm kişi ve kuruluşlara "sekkür ederiz.

